

Opslag: Midler til sekretariat for erhvervsmæssig anvendelse af forskningsinfrastrukturer 2026

1. Formål

Danmark er medlem af en række internationale forskningsfaciliteter, som giver forskere og virksomheder unikke muligheder for at undersøge materialers struktur og funktion. Dette kan understøtte virksomheders udviklings- og innovationsaktiviteter inden for materialeteknologi. Erfaringen viser dog, at det primært er de største og mest forskningsaktive virksomheder, der har kompetencerne til at udnytte faciliteterne. Det erhvervsmæssige potentiale afhænger i høj grad af videnmiljøer, som kan understøtte virksomheder i brugen af faciliteterne.

Derfor bevilger Uddannelses- og Forskningsstyrelsen 1,5 mio. kr. i 2026 for aktiviteter i 2026 og 2027, til etablering af et sekretariat, som skal understøtte danske virksomheders brug af nationale og internationale forskningsinfrastrukturer – særligt European Spallation Source (ESS).

2. Hvem kan søge?

Ansøgere skal have omfattende viden om internationale forskningsfaciliteter, især ESS og materialeforskningsfaciliteter. Ansøgere skal kunne dokumentere, at sekretariatets personale har forskningsfaglige kompetencer (minimum ph.d.-niveau) inden for synkrotron- og/eller neutronspreddning samt erfaring med eksperimenter på store synkrotron- og/eller neutronfaciliteter.

3. Hvad kan der søges midler til?

Der kan søges om støtte til etablering og drift af et sekretariat, der skal bistå virksomheder i anvendelsen af forskningsinfrastrukturer, særligt ESS. Sekretariatets opgaver kan omfatte:

- Facilitering af samarbejde mellem videnmiljøer (GTS-institutter og universiteter) og virksomheder
- Udbredelse af viden om forskningsfaciliteter
- Formidling af uddannelse og kompetenceopbygning

Sekretariatet skal have et bredt fokus på at understøtte virksomhedernes brug af forskningsinfrastrukturer, med særlig vægt på ESS og andre materialeforskningsfaciliteter inden for synkrotron- og neutronspreddning. Det vurderes, at disse faciliteter har et betydeligt erhvervspotentiale. Sekretariatets indsats skal især rette sig mod små og mellemstore virksomheder (SMV'er).

Facilitere samspil og samarbejde mellem videnmiljøer og virksomheder

Sekretariatets vigtigste opgave er at facilitere videnintensive samarbejder mellem virksomheder og danske videnmiljøer (i særligt grad GTS-institutter og universiteter) i brugen af internationale forskningsfaciliteter. Målet er at virksomhederne gennem disse samarbejder får løftet deres innovationskapacitet. Ansøgningen skal beskrive hvilke konkrete aktiviteter, der påtænkes gennemført for bevillingen, og som skal understøtte samarbejde mellem virksomheder og videninstitutioner – eksempelvis gennem matchmaking-arrangementer eller idegenereringsworkshops. Sekretariatet kan desuden hjælpe med at identificere finansieringsmuligheder for udviklingsprojekter samt tilbyde projektadministration. Alle relevante aktører, herunder erhvervsorganisationer, erhvervsfremmesystemet samt videnmiljøer, bør inkluderes og indtænkes i processen med at facilitere samspil mellem virksomheder og videnmiljøer. Det er afgørende, at aktiviteterne er åbne for alle relevante virksomheder, og at midlerne ikke anvendes til at dække adgangsomkostninger til faciliteterne.

Udbrede viden om og kendskab til forskningsfaciliteter

Sekretariatet kan desuden igangsætte aktiviteter mhp. at øge virksomheders generelle kendskab til internationale forskningsfaciliteter. Mange virksomheder er ikke klar over, hvordan faciliteterne kan understøtte virksomhedens innovationsaktiviteter – særligt inden for materialer, hvor ESS og lignende faciliteter kan spille en vigtig rolle. Ansøgningen kan derfor indeholde forslag til vidensspredningsaktiviteter der er målrettet potentielle brugere af internationale forskningsfaciliteter.

Formidle uddannelse og kompetenceopbygning

Sekretariatet kan bidrage til opbygning af virksomheders kompetencer. Ansøgningen kan inkludere forslag til workshops og kurser om brugen af forskningsfaciliteter og de eksperimentelle teknikker, som anvendes – især med fokus på ESS og lignende faciliteter, hvor kendskab til synkrotron- og neutronteknikker er essentielt.

4. Bevillingsforudsætninger

Aktiviteterne skal påbegyndes i 2026 og gennemføres i 2027. Ved godkendelse af ansøgningen skal der senest 3 måneder efter projektets afslutning indsendes et slutregnskab og en slutrapport, der beskriver de gennemførte aktiviteter og opnåede resultater.

Midlerne kan bruges til aktiviteter som oplysning, vidensspredning, matchmaking og netværksdannelse, som er åbne for alle relevante SMV'er og andre aktører. Aktiviteterne skal afhjælpe en markedsbrist og må derfor

ikke allerede være tilgængelige på markedet. Den genererede viden skal formidles bredt og gøres offentligt tilgængelig.

Desuden skal centrale danske videnmiljøer inden for synkrotron- og neutronspredning være involveret i projektet, eksempelvis ESS-fyrtårnsmiljøerne. Ansøgningen skal beskrive, hvordan de relevante videninstitutioner vil blive involveret, og hvordan de vil bidrage til sekretariatets aktiviteter.

Specialiserede forsknings- og erhvervsstøttetjenester støttes ikke, og sekretariatet må ikke opkræve betaling fra virksomheder for deltagelse i støttede aktiviteter.

Der ydes ikke overhead på bevillingen.

Støtten ydes i overensstemmelse med reglerne om statsstøtte. Bevillingen gives i henhold til gruppefritagelsesforordningens artikel 27, hvilket bl.a. forudsætter, at ansøger stiller med minimum 50 pct. medfinansiering.

Støttemodtageren skal – udover kravet om 50 pct. medfinansiering – også leve op til de generelle krav i gruppefritagelsesforordningen.

5. Krav til ansøgningen

Ansøgningen skal indeholde:

1. Projektbeskrivelse (maks. 8 sider).
2. Projektplan (maks. 1 side).
3. Budget.
4. CV for nøglemedarbejdere og involverede videninstitutioner (maks. 2 sider per person).
5. Beskrivelse af involverede partneruniversiteter.
6. Underskrevne erklæringer fra partneruniversiteter og GTS-institutter som deltager i projektet.

Projektbeskrivelsen skal som minimum inkludere:

- Beskrivelse af de aktiviteter sekretariatet påtænker at gennemføre for bevillingen (5-10 linjers beskrivelse af hver af de planlagte aktiviteter).
- Beskrivelse af sekretariatets organisering.
- Beskrivelse af samarbejdet med relevante videnmiljøer.
- Sekretariatets planlagte og forventede resultater i projektperiode, herunder forslag til KPI'er for relevante resultater af sekretariatets indsats.
- Beskrivelse af potentielle udfordringer og håndteringen af disse.

Projektplanen (maks. 1 side) skal indeholde:

- Gantt-chart over projektførløbet.
- Beskrivelse af konkrete leverancer.

Budgetskabelonen skal indeholde:

- Detaljeret oversigt over støttefinansierede udgiftsposter.
- Tidsplan for udgifter.
- Redegørelse for minimum 50 pct. medfinansiering.
- Underskrifter fra ansøger og administrerende institution.

6. Ansøgningsprocedure

Ansøgningen skal sendes til: UFS-FVI-CVI@ufm.dk. Overholdes tidsfrister ikke, afvises ansøgningen.

Ansøgningsfristen er 2. oktober 2026 kl. 12.00.

Afgørelser forventes sendt ultimo oktober 2026.

7. Evalueringskriterier

Ansøgningerne vil blive vurderet ud fra følgende kriterier uden prioritering:

- Ansøger beskriver klart og præcist de planlagte aktiviteter for sekretariatet.
- Ansøger kan begrunde og demonstrere, at aktiviteterne er relevante og vil fremme erhvervsmæssig anvendelse af internationale forskningsfaciliteter, især ESS og andre materialeforskningsfaciliteter.
- Ansøger redegør tydeligt for de involverede parter og deres ansvar for at gennemføre aktiviteterne.
- Ansøger kan dokumentere, at relevante videnmiljøer inden for synkrotron- og neutronspreddning er involveret i sekretariatets arbejde.
- Ansøgningen opstiller ambitiøse og realistiske KPI'er for sekretariatets indsats.
- Ansøger præsenterer et realistisk budget.

Uddannelses- og Forskningsstyrelsen forbeholder sig retten til kun at tildele en del af midlerne afhængig af ansøgningernes kvalitet.

8. Opbevaring af personoplysninger

Personoplysninger journaliseres efter offentlighedslovens¹ regler og afleveres til arkivmyndighederne hvert 5. år. Styrelsen bevarer en kopi i ca. 5 år, hvorefter oplysningerne slettes.

10. Kontakt

Henvendelser vedrørende opslaget skal rettes til

Morten Scharff, msc@ufm.dk + 45 72 31 82 98

¹ Lovbekendtgørelse nr. 145 af 24. februar 2020 om offentlighed i forvaltningen.